

CRNA GORA
GLAVNI GRAD PODGORICA
GRADONAČELNIK

Crna Gora Pisarnica - Glavni grad - Podgorica				
Primljeno: 07 02 2025				
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
02	016	125	292	

Broj: 01-018/25-1434

Podgorica, 07.03.2025. godine

SKUPŠTINA GLAVNOG GRADA
n/r Jeleni Borovinić Bojović, predsjednici

Uvažena predsjednice,

Na osnovu člana 58 stav 1 tačka 2 Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni list Crne Gore", broj: 2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22, 85/22) i člana 100 stav 1 tačka 2 Statuta Glavnog grada ("Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi", broj: 8/19, 20/21, 49/22) u prilogu Vam dostavljam Prijedlog programa podizanja spomen-obilježja, radi stavljanja u skupštinsku proceduru na prvoj narednoj sjednici Skupštine Glavnog grada.

Za predstavnika predlagača, prilikom razmatranja Prijedloga u Skupštini Glavnog grada Podgorica i njenim radnim tijelima, određena je **Snežana Tomanović**, sekretarka Sekretarijata za kulturu.

S poštovanjem,

GRADONAČELNIK
Prof. dr Saša Mujović

10.02.2025.

09-629/25-118

Na osnovu člana 8 stav 2 i člana 13 stav 1 Zakona o spomen-obilježjima ("Službeni list Crne Gore", br. 40/08, 40/11 i 2/17) i člana 54 stav 1 tačka 52 Statuta Glavnog grada ("Službeni list Crne Gore – opštinski propisi", br. 8/19, 20/21 i 49/22), uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva kulture i medija Crne Gore, Rješenje broj: UPI-13-041/24-235/2 od 25. jula 2024. godine, Skupština Glavnog grada – Podgorice, na sjednici održanoj dana _____ 2025. godine, donijela je

Program podizanja spomen-obilježja

Ovim Programom u skladu sa Zakonom o spomen-obilježjima ("Službeni list Crne Gore", broj 40/08, 40/11 i 2/17) utvrđuju se spomen-obilježja koja će se podići na teritoriji Glavnog grada Podgorice do 31.12.2025. godine, način i razlog podizanja, opis simboličkog značenja kao i drugi elementi neophodni za sprovođenje Programa.

Spomen-obilježje se je spomen-objekat koji izgledom, sadržajem, oznakama ili natpisom doprinosi trajnom očuvanju vrijednosti iz stava 2 ovog programa.

Spomen-obilježjem smatra se i naziv javne ustanove, javnog preduzeća, naselja i javnog objekta (ulica, trg, put, park, česma i dr.), ako simbolizuje vrijednosti iz stava 2 ovog programa.

I

Podizanje spomen-obilježja izgradnjom spomenika književniku Borislavu Pekiću

1. Borislav Pekić (1930–1992), jedan od najznačajnijih pisaca druge polovine XX vijeka na južnoslovenskom govornom području, romansijer, dramski pisac i filmski scenarist, rođen je 4. februara 1930. godine u Podgorici. Djetinjstvo je proveo u Podgorici, Novom Bečeju, Mrkonjić Gradu, Kninu, Cetinju i Bavaništu u Banatu.

Njegova intelektualna i politička odiseja započeta je ubrzo po okončanju beogradske Treće muške gimnazije, novembra 1948. godine, kada je uhapšen kao pripadnik ilegalne „studentsko-gimnazijske organizacije koja se zvala Savez demokratske omladine Jugoslavije”. Osuđen je maja 1949. godine, prvobitno na 10 godina, da bi mu Vrhovni sud NR Srbije, juna 1949, kaznu povećao na 15 godina. Nakon pet godina, pomilovan je 1953. godine i pušten iz zatvora.

Taj period svog života opisao je poslije gotovo četrdeset godina u trotomnom izdanju knjige *Godine koje su pojeli skakavci: uspomene iz zatvora ili antropopeja (1948–1954)*, za koju dobija nagradu *Miloš Crnjanski*.

Studirao je eksperimentalnu psihologiju na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Godine 1958. učestvuje na anonimnom konkursu za filmske sinopsise crnogorskog filmskog preduzeća *Lovćen film* iz Budve sa nekoliko radova. Kao potpuno anonimni autor dobija Prvu i Drugu nagradu za radove *Gubavac* i *Odavde do Ararata* i zapošljava se u *Lovćen filmu* kao dramaturg, gdje će raditi do 1963.

iz Budve sa nekoliko radova. Kao potpuno anonimni autor dobija Prvu i Drugu nagradu za radove *Gubavac* i *Odavde do Ararata* i zapošljava se u *Lovćen filmu* kao dramaturg, gdje će raditi do 1963. godine. Godine 1960. godine napisao je scenario za film *Dan četrnaesti*. Ovaj film predstavljao je jugoslovensku kinematografiju u zvaničnoj konkurenciji na filmskom festivalu u Kanu 1961. godine.

U periodu od 1961. do 1989. godine, kao scenarista i koscenarista Borislav Pekić je potpisao sedam jugoslovenskih filmova, iako je tokom decenija sarađivao na konačnom uobličavanju daleko većeg broja filmskih scenarija.

Godine 1965. objavljuje svoj prvi roman *Vreme čuda*. Od tada se potpuno posvećuje pisanju. Piše prozu, pozorišne, radio i televizijske drame. Član je uredništva *Književnih novina* od 1968. do 1969. godine i saradnik u časopisima: *Stvaranje*, *Književnost*, *Savremenik* i *Književna reč*, kao i u brojnim novinama i dnevnim listovima. Za drugi roman, *Hodočašće Arsenija Njegovana* (1970), dobija prestižnu NIN-ovu nagradu za roman godine. Nakon odluke da se sa porodicom privremeno preseli u London 1970. vlasti mu bez obrazloženja oduzimaju pasoš. Poslije godinu dana uspio je da se pridruži porodici u Londonu, ali za jugoslovenske vlasti postaje *persona non grata*. U Londonu će živjeti i stvarati 20 godina.

Rukopis sotije *Kako upokojiti vampira* izabran je na anonimnom književnom konkursu Udruženih izdavača i štampan 1977. godine. Slijedi kratak roman *Odbrana i poslednji dani* (1977). Njegovo kapitalno delo, saga-fantazmagorija *Zlatno runo*, objavljuje se u sedam tomova (1978–1986), za koje Pekić 1987. godine dobija *Njegoševu nagradu*. Žanr-roman *Besnilo* (1983) postao je bestseler i doživio je brojna izdanja. Među objavljenim djelima su i novela *Uspenje i sunovrat Ikara Gubelkijna* (1975), dvotomni epos *Atlantida* (1988), zbirka gotskih priča *Novi Jerusalim* (1988), tri knjige pisama *Pisma iz tudine* (1987), *Nova pisma iz tudine* (1989) i *Poslednja pisma iz tudine* (1991), knjiga eseja *Sentimentalna povest britanskog carstva* (objavljena posthumno, 1992) i dr. Njegov opsežni literarni opus iznosi preko 30.000 stranica.

Djela su mu prevedena na engleski, njemački, francuski, italijanski, španski, holandski, poljski, češki, slovački, mađarski, rumunski, retoromanski, makedonski, slovenački, albanski, grčki, švedski i ukrajinski.

Pekić je bio dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti od 1985. godine, član Krunskog saveta, potpredsjednik Srpskog PEN-centra, član Engleskog PEN-centra, honorarni komentator srpskohrvatske sekcije BBC-ja. Bio je član Udruženja književnika Srbije, član Udruženja filmskih umetnika i član Udruženja dramskih umetnika Srbije. Jedan je od osnivača Demokratske stranke i njen potpredsjednik. Za izuzetne stvaralačke rezultate na polju književnosti i kulture, 1990. godine, tadašnji Dom omladine „Budo Tomović“ u Titogradu, dodijelio mu je Povelju *Majnska rukovanja*. Prestolonaslednik Aleksandar Karađorđević posthumno ga je odlikovao Kraljevskim ordenom dvoglavog belog orla prvog stepena. Povodom 50. godišnjice jugoslovenskog igranog filma, septembra 1997. godine, posthumno mu je dodijeljena i Počasna plaketa festivala *Mojkovačka filmska jesen*.

Borislav Pekić je preminuo 2. jula 1992. godine u Londonu. Sahanjen je u Aleji zaslužnih građana u Beogradu.

Poslije njegove smrti u Beogradu je osnovan Fond „Borislav Pekić“. Brigu o piščevoj zaostavštini, promociji i publikovanju njegovih djela, kao i sajta: www.borislavpekic.com preuzele su supruga Ljiljana Pekić i ćerka Aleksandra.

Podizanje spomen-obilježja Borislavu Pekiću, jednom od najznačajnijih južnoslovenskih pisaca druge polovine XX vijeka, romansijeru, dramskom piscu i filmskom scenaristi simbolično se čuvaju uspomene na istaknutu ličnost, čije djelo ima međunarodni kulturni i humanistički značaj, što je u skladu sa čl. 1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima.

2. Vrsta spomen-obilježja koje će se podići književniku Borislavu Pekiću je spomen-objekat – SPOMENIK.

3. Spomen-obilježje – SPOMENIK posvećen književniku Borislavu Pekiću podići će Glavni grad – Podgorica.

4. Sredstva za podizanje spomenika obezbjeđuje Glavni grad – Podgorica.

5. Ocjenu i odabir umjetničkog rješenja spomenika izvršiće stručna komisija koju obrazuje gradonačelnik Glavnog grada – Podgorica.

6. U realizaciji podizanja ovog spomen-obilježja, u skladu sa Zakonom, donijeće se posebna odluka.

II

Podizanje spomen-obilježja postavljanjem spomen-biste Suli Radovom

1. Kostadin Radov Radulović – Sula Radov (Komani, 1798 – Cetinje, 1872), narodni pametar.

U predanjima zapamćen kao Sula, Kostadin Radov Radulović je rođen u Komanima oko 1790. godine. Nadimak Sula mu je dao narod, a ostao je upamćen kao mudar čovjek, pravednik, etičar i narodni sudija, slobodar i rodoljub. Kad mu je bilo 15 godina, ranjen je u nogu, u jednom ratu sa Turcima i od tada je bio hrom. Za vrijeme Petra I, Sula je postao član Kuluka, prve jedinstvene sudske institucije u Crnoj Gori. Kao član Kuluka, već je bio prepoznatljiv po zalaganju za pravdu. Petar II Petrović Njegoš ga postavlja za član Gvardije, a kasnije i za komansko-zagaračkog kapetana. Dolaskom knjaza Danila na prijesto, Suli je oduzeto kapetanstvo.

Podsjećajući da je bio savremenik četiri vladara iz kuće Petrovića, dr Novak Kilibarda, u svom eseju o Suli, navodi: "Zapazio ga je najmudriji – Petar I, čin kapetana dao mu je najpametniji – Petar II, raskapetanio ga je najžešći – Danilo I i rehabilitovao najvještiji – Nikola I".

Sula se, za Njegoševo vrijeme, uz pomoć jeromonaha Evgenija Nikića iz Podgorice, založio za otvaranje škole u Komanima. Godine 1843. godine, kako je zapisano u *Ljetopisu škole komanske*, počela je sa radom prva škola u ovom plemenu "nastojanjem tadašnjeg komanskog kapetana, vrlo pametnog i u narodu poznatog čovjeka, Sule Radova Radulovića", u kući u selu Milate, koju je besplatno za tu namjenu ustupio Veliša Radulović i čiji je rad trajao oko tri godine. Govorio je tada Sula: »Čojek ne traži mnogo: koru ljeba – da nije gladan, knjigu – da nije slijep i slobodu – da smije zborit.«

Opisujući Sulu kao "izrazitog izdanka crnogorske duhovne aristokratije i stare demokratije", prof. dr Branislav Kovačević svojevremeno je zapisao: "Među junacima je bio mudrac, a među mudracima je bio vitez, među književnicima nepismen se izdvojio svojom pismenošću i mudrošću. Među plemenskim kapetanima i sudijama ličio je na starozavjetne proroke."

U knjizi *Istorija crnogorskog sudstva* dr Čedomir Bogićević ga opisuje i kao „utemeljivača umne orijentacije crnogorske škole prirodnog prava“

Za života Sula Radov zavrijedio je oreol i simbol „narodnog mudraca“ i nedugo zatim postao prepoznat kao „crnogorski Sokrat“ i ličnost od izuzetnog značaja za etiku, kulturu i tradiciju Crnogoraca.

O Suli se pisalo u mnogim listovima i časopisima, a naročito: *Glasu Crnogorca*, *Prosveti*, *Prosvjetnom radu*, *Istorijskim zapisima*, *Srbobranu*, *Pobjedi*, *Polisu*, *Socijalnoj sigurnosti* i drugim.

Prva knjiga o Suli *Sula Radov – mudre izreke i anegdote iz njegovog života* Jovana Radulovića, objavljena je 1932. godine. Zatim su uslijedile knjige *Dante i Sula Radov* Čeda Vukovića, 1966. godine, *Sula Radov – izreke i anegdote* priređivača Bora Vujačića, 1974. godine, *Sula Radov u svom vremenu* Vukote Radulovića, 2003. godine i *Sula Radov (Evropski racionalizam i crnogorsko običajno pravo)* dr Čedomira Bogićevića, 2015. godine.

Posljednje godine života Sula je proveo na Cetinju, uživajući materijalnu podršku knjaza Nikole. Sahranjen je ispred Vlaške crkve na Cetinju.

Podizanje spomen-obilježja Suli Radovom, narodnom pametaru, etičaru i narodnom sudiji, čuvaju se uspomene na istaknutu ličnost nacionalne istorije, što je u skladu sa čl. 1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima.

2. Vrsta spomen-obilježja koje će se podići Suli Radovom je spomen-objekat – SPOMEN-BISTA.
3. Spomen-obilježje posvećeno Suli Radovom podići će Fondacija „Sula Radov”.
4. Sredstva za podizanje spomen-obilježja Suli Radovom obezbjeđuje Fondacija „Sula Radov”.
5. U realizaciji podizanja ovog spomen-obilježja, u skladu sa Zakonom, donijeće se posebna odluka.

III

Podizanje spomen-obilježja postavljanjem spomen-ploče posvećene bratskoj slozi, suživotu i međuvjerskom skladu pravoslavne i islamske zajednice

1. Podizanjem spomen-obilježja posvećenog bratskoj slozi, suživotu i međuvjerskom skladu između pripadnika pravoslavne i islamske zajednice u Podgorici izražava se odnos društva prema prošlosti i neprolaznim vrijednostima kojima su težile sve njegove generacije i koje se čuvaju kroz njegovanje kulturno-istorijske tradicije.

Uzajamna saradnja i prijateljske odnose između dvije konfesije u Podgorici, posebno se ističu tokom Markovdanske litije, praznika Svetog apostola i jevandeliste Marka, slave i zaštitnika grada Podgorice, koja se održava svake godine, 8. maja. Povorka sa sveštenstvom i vjernicima kreće od Crkve Svetog Đorđa pod Goricom, prolazi ulicama grada i dolazi do kuće Đečevića, gdje ih tradicionalno dočekuje domaćin porodice.

Do početka Drugog svjetskog rata, podgorička markovdanska litija (za koju, uz durđevdansku, Pavle Rovinski zapisuje da se odvijala i „u tursko vrijeme“), tradicionalno je prolazila kroz Staru varoš, a završavala se na mjestu srednjovjekovnog Manastira Svetog apostola i jevandeliste Marka koji je osnovao Sveti Sava, a u kojem je prema nekim podacima/istraživačima najvjerovatnije bilo smješteno sjedište Zetske episkopije. Nakon dolaska turske vojske manastir je porušen, a na njegovom mjestu izgrađena je kuća porodice Đečević, koja je generacijama čuvala manastirske relikvije. Manastir je zauzimao širi prostor tog dijela Stare varoši i osim pomenute crkve najvjerovatnije je imao i još jednu crkvu i konake. Dolaskom turske vojske Varoš se širi i na mjestu nekadašnjeg manastirskog kompleksa podižu se porodične kuće, konjušnice, bašte i dr.

Jedino vidljivo svjedočanstvo o postojanju manastira bila je južna kapija koja je srušena pedesetih godina prošlog vijeka, Litije i porodica Đečević koja je čuvala i očuvala hrišćanske svetinje na svom imanju. Kuća Đečevića i ostaci manastirskog kompleksa bili su predmet interesovanja i istraživača i hroničara. Đečevića mahalu i čuvenu kuću posjetili su Lazar Tomanović i Pavel Apolonovič Rovinski, 1890. godine. Posjetio ju je i opisao Maksim Šobajić u svojoj knjizi „Starine u Zeti“ (1892) itd.

Nekada su Litije išle i do manastira Dajbabe, ali je praznovanje bilo prekinute poslije Drugog svjetskog rata, da bi Litija opet krenula ulicama drevne Ribnice 1992. godine zahvaljujući zalaganju mitropolita Amfilohija i Halida Đečevića, (koji je nastavio porodičnu tradiciju).

Spomen-obilježje predstavljaće fotografiju susreta mitropolita Amfilohija i Halida Đečevića, 1992. godine, zahvaljujući čijem zalaganju je litija, nakon prekida tokom Drugog svjetskog rata, opet krenula ulicama Podgorice. Markovdanska litija je simbol i temelj bratske sloge, međuvjerskog sklada i suživota u Podgorici.

Podizanjem spomen-obilježja posvećenog bratskoj slozi, suživotu i međuvjerskom skladu između pripadnika pravoslavne i islamske zajednice u Podgorici, u skladu sa čl. 1 i 4 Zakona o spomen-obilježjima, njeguje se kulturno-istorijska tradicija Podgorice i simbolično obilježava događaj koji doprinosi miru, razumijevanju i međuvjerskom skladu.

2. Vrsta spomen-obilježja koje će se podići je spomen-objekat – SPOMEN-PLOČA.

3. Spomen-obilježje postavljanem spomen-ploče posvećene bratskoj slozi, suživotu i međuvjerskom skladu pravoslavne i islamske zajednice podići će Glavni grad – Podgorica.

4. Sredstva za podizanje spomenika obezbjeđuje Glavni grad – Podgorica.

5. U realizaciji podizanja ovog spomen-obilježja, u skladu sa Zakonom, donijeće se posebna odluka.

IV

Podizanje spomen-obilježja – postavljanjem spomen-ploče posvećene učesnicima NOR-a 1941–1945, golootočkim stradalnicima i žrtvama Informbiroa iz bratstva Živkovića u Ublima, Kuči

SOBNOR Crne Gore podržao je inicijativu bratstva Živkovića i obratio se zahtjevom za podizanje spomen-obilježja – spomen-ploče posvećene 14 članova ovog bratstva iz sela Ubli, u Kučima, koji su bili učesnici NOR-a 1941–1945, golootočki stradalnici i žrtve Informbiroa.

Pokrećući inicijativu bratstvo Živkovića, između ostalog, imalo je u vidu i Deklaraciju o osudi kršenja ljudskih prava i zloupotrebe vlasti, koju je Skupština Republike Crne Gore donijela u januaru 1992. godine.

Donesenom Deklaracijom Skupština je osudila grubo kršenje ljudskih prava i sloboda, hapšenja i zlostavljanje nevinih, teror nad osuđenima na Golom otoku, i drugim po zlu čuvenim logorima i zatvorima, koji je, kao svoju tragičnu posljedicu imao niz nevinih žrtava, dugovremeno etiketiranje i nezasluženi progon velikog broja ljudi.

Navedenom Deklaracijom, Skupština se obavezala da će dati puni doprinos ostvarivanju cjelovite istine o tom vremenu i preduzeće neophodne, a moguće mjere iz njene nadležnosti, da domovina ispunji svoj dug prema onima koji su nevino stradali.

Podizanje spomen-obilježja posvećenog učesnicima NOR-a 1941–1945, golootočkim stradalnicima i žrtvama Informbiroa iz bratstva Živkovića u Kučima njeguje se kultura sjećanja na žrtve jednog od najdramatičnijih periodu u poslijeratnoj istoriji bivše zajednice jugoslovenskih naroda i predstavlja doprinos razvoju humanijeg i pravednijeg društva, utemeljenog na principima poštovanja ljudskih prava, sloboda i međusobnog razumijevanja, u skladu sa članom 1 i 4 Zakona o spomen-obilježjima.

2. Vrsta spomen-obilježja koja će se podići je spomen-objekat – SPOMEN-PLOČA.

3. Spomen-obilježje postavljanjem spomen-ploče posvećene učesnicima NOR-a 1941–1945, golootočkim stradalnicima i žrtvama Informbiroa iz bratstva Živkovića u Kučima, podići će Savez organizacija boraca NOR-a Crne Gore i bratstvo Živkovića.

4. Sredstva za podizanje spomen-obilježja obezbjeđuje bratstvo Živkovića.

5. U realizaciji podizanja ovog spomen-obilježja, u skladu sa Zakonom, donijeće se posebna odluka.

V

Podizanje spomen-obilježja Dušku Jovanoviću

1. Duško Jovanović (1964–2004) poslanik u Skupštini Crne Gore, novinar, direktor i glavni i odgovorni urednik Dневnih novina „Dan“, rođen je u Podgorici. Osnovnu školu završio je Drezgi, u Piperima, a gimnaziju i Pravni fakultet u Podgorici. Devedesetih godina prošlog vijeka zaposlio se u državnoj upravi, kao finansijski policajac pri Ministarstvu finansija Crne Gore, a zatim kao načelnik Finansijske policije u Nikšiću i Podgorici. Već 1996. godine imenovan je za direktora republičke Uprave javnih prihoda. Sa te funkcije smijenjen je 1997. godine, nakon rascjepa u jedinstvenom DPS-u. Na izborima 1998. godine, kao član Socijalističke narodne partije, izabran je za poslanika u Skupštini Crne Gore. Svojim nastupima u parlamentu prepoznat je kao jedan od najžešćih kritičara vlasti. Nedugo nakon podjele u jedinstvenom SNP-u, Jovanović se povukao iz politike i posvetio se uređivanju Dневnih novina „Dan“, čiji je prvi broj izašao 31. decembra 1998. godine. Obavljajući svoj novinarsko-uređivački posao hrabro i bez straha, zalagao se za slobodu medija. Objavljujući tekstove o mnogobrojnim aferama koje su potresale Crnu Goru, za veoma kratko vrijeme uspio je da od *Dana* napravi visokotiražnu novinu. Tokom svoje političke i novinarske karijere, baveći se osjetljivim temama zloupotrebe položaja, razotkrivanja djela organizovanog kriminala i korupcije, ostavio je neizbrisiv trag. Svoju borbu za bolju i pravedniju Crnu Goru platio je životom. Ubijen je 27. maja 2004. godine.

Govorio je engleski i italijanski jezik.

Tri godine nakon njegove smrti osnovana je „Fondacija Duško Jovanović“, koja je ustanovila međunarodnu nagradu za istraživačko novinarstvo, koja se dodjeljuje svake četvrte godine. Prvu nagradu, 2011. godine, dobio je Endru Higgs (*Andrew Higgins*), novinar lista „Vašington post“ (*The Washington Post*).

Podizanje spomen-obilježja Dušku Jovanoviću simbolično se odaje počast novinaru i uredniku koji je svojim novinarskim radom i javnim istupanjima izražavao kritički stav prema društveno-vrijednosnom sistemu. Baveći se osjetljivim temama poput zloupotrebe ovlašćenja, korupcije i organizovanog kriminala, afirmisao je istraživačko novinarstvo, kao važni segment u jačanju demokratskih tekovina, čime je dao značajan doprinos procesima društvenog razvoja, što je u skladu sa čl. 1 i članom 5 Zakona o spomen-obilježjima.

2. U realizaciji podizanja ovog spomen-obilježja, u skladu sa Zakonom, donijeće se posebna odluka.

VI

Podizanje spomen-obilježja davanjem naziva javnoj ustanovi – Biblioteci za slijepe Crne Gore – JU Biblioteka za slijepe Crne Gore „Vojislav Minić“

1. Vojislav Minić (1936–1993), književnik i književni kritičar, rođen je u Podbišću, kod Mojkovca. U ranom djetinjstvu, naišavši na minu preostalu iz rata, ostao je bez vida i desne ruke. Osnovnu školu završio je u Risnu, gimnaziju je započeo u Bijelome Polju, a okončao u Beranama (Ivangradu), među najboljima u svojoj generaciji. Filološki fakultet završio je u Beogradu 1963. godine, gdje je i magistrirao na temi posvećenoj *Prokletoj avliji* Iva Andrića, 1965. godine. Paralelno sa

studijama književnosti studirao je na Filozofskom fakultetu, na kojem je i diplomirao 1968. godine, a potom i na Višoj defektološkoj školi, 1973. godine.

Bio je generalni sekretar Saveznog odbora Saveza slijepih Jugoslavije od 1967. do 1970. godine, potom direktor Centralne biblioteke za slijepce od 1970. do 1972. godine, profesor književnosti u Zavodu za invalidna lica Podgorici od 1972. do 1976. godine, te urednik u NIO Pobjeda od 1976. do 1986. godine, kada je penzionisan.

Minić je pisao pjesme, pripovijetke, književne kritike, eseje, studije. Njegova bibliografija obuhvata naslove: *Sunce na noćnom nebu*, pjesme, Beograd, 1960; *Od etike do poetike*, studije i kritike, Titograd, 1973; *Poetika „Proklete avlije“*, Titograd, 1976; *Pisci i koncepcije*: eseji o crnogorskoj modernoj književnosti, Titograd, 1978; *Hiljadu epizoda I: Hoću da kažem*, proza, Pljevlja, 1979; *Nova svetlost*: knjiga za slepe u Srbiji: (1917–1977), Beograd, 1980; *Neko drugo lice*, priče, Titograd, 1982; *U svetlu škole i knjige*: sistem obrazovanja slepih 1784–1984, Beograd, 1984; *Kritičari o Mihailu Laliću*, izbor, Beograd, 1984; *Crvena rijeka kroz vrijeme teče*: poema o Sutjesci, Beograd, 1986; *Na nebu oružje*: kratke poetske priče, Beograd, 1988; *Poetika Gorskog nijenca*, Nikšić, 1988.

Njegove pjesme i eseji prevedeni su na njemački, ruski i esperanto, a zastupljen je i u više književnih antologija: *Poezija tromede* (1977), *Antologija najmlađe crnogorske lirike 1960–1970* (1971), *Daleka neka svitanja*, *Odsjaj vječne vatre: lirska sazrijevanja slijepih* (1985), *Antologija crnogorske kratke priče 1944–1984* (1984), kao i u zborniku studija eseja i umjetničke proze: *Helikon*.

Dobitnik je više priznanja za književni i naučni rad: Srebrna plaketa grada Beograda, Oktobarska nagrada grada Beograda (1965), Orden rada sa zlatnim vijencem (1978), prva nagrada na jugoslovenskom konkursu prištinskog *Jedinstva* za kratku novinsku priču *Čovječe zašto plačeš?*, 1987. godinu i dr.

Umro je u Beogradu 1993. godine, a sahranjen je u rodnome Podbišću.

Danas njegovo ime nosi nagrada za priču Saveza slijepih Srbije.

Davanjem naziva JU Biblioteka za slijepce Crne Gore po imenu Vojislava Minića, književnika i književnog kritičara, simbolično se čuvaju uspomene na istaknutu ličnost, koja je svojim stvaralaštvom, književnonaučnim radom i tekstovima dala dragocjeni doprinos crnogorskoj književnosti i književnoj kritici i čije djelo je od posebnog društvenog, kulturnog i humanističkog značaja za Crnu Goru i šire, u skladu sa čl. 1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima.

2. Vrsta spomen-obilježja koje će se podići davanjem naziva javnoj ustanovi JU Biblioteka za slijepce Crne Gore – JU Biblioteka za slijepce Crne Gore „Vojislav Minić“.

3. Spomen-obilježje davanjem naziva javnoj ustanovi podići će JU Biblioteka za slijepce Crne Gore.

4. Sredstva za podizanje spomen-obilježja davanjem naziva javnoj ustanovi obezbjeđuje JU Biblioteka za slijepce Crne Gore.

5. U realizaciji podizanja ovog spomen-obilježja, u skladu sa Zakonom, donijeće se posebna odluka.

VII

Podizanje spomen-obilježja davanjem naziva javnom objektu – ulici

1.1. ULICA ŠARLA BODLERA (DUP "ZABJELO – LJUBOVIĆ") prostire se od Ulice Henrika Angela do Ulice Aleksandra Divajna. Dužina saobraćajnice iznosi oko 110 m i prostire se u pravcu jugoistok – sjeverozapad.

Šarl Bodler (1821–1867), francuski lirski pjesnik.

Šarl Bodler (Charles Baudelaire) je jedan od najvećih francuskih lirskih pjesnika XIX vijeka, preteča i utemeljitelj modernizma, pjesnik koji je otvorio put ka modernoj književnosti. Bodler je rođen je u Parizu. Već sa 18 godina piše prve pjesme i posjećuje boemska mjesta. Nakon srednje škole putuje u Indiju odakle se brzo vraća i započinje život profesionalnog književnika u Parizu. Studirao je prava. Svoje najpoznatije djelo, zbirku pjesama *Cvijeće zla* (Les Fleurs du mal), Bodler je objavio 1857. godine. Zbirku je pripremao čitavih 10 godina, da bi je konačno izdao iste godine kada i Gustav Flaubert roman *Gospoda Bovari*. Oba ova djela završila su na sudu, pod optužbom da se u njima prikazuju lascivne i nemoralne scene. Šarl Bodler je optužen za uvredu vjerskog i javnog morala, kažnjen je sa 300 funti, a šest pjesama iz zbirke proglašeno je zabranjenim (*Leta, Nakit...*). Pored poezije pisao je kritike o likovnoj umetnosti, eseje i rasprave. Prevodio je prozu Edgara Allana Poea i objavio dvije knjige njegovih priča. Godine 1859. zdravstveno stanje Bodlera biva ozbiljnije narušeno, a 1866. godine doživljava jak moždani udar, nakon čega ostaje paralizovan. Nakon jednogodišnje agonije, Šarl Bodler je preminuo 31. avgusta 1867. godine u svojoj 46. godini. Mnoga njegova djela objavljena su tek nakon njegove smrti.

U svoje vrijeme nepravedno zapostavljena, Bodlerova poezija je nekoliko decenija kasnije doživjela opšte priznanje, postala je uzor i inspiracija, na njenim temeljima je postavljena poetika simbolizma, najsnažnijeg i najprodornijeg književnog pravca evropske moderne.

Osim zbirke *Cvijeće zla*, Bodler je napisao i nekoliko eseja koji se posthumno objavljuju – *Vještački rajevi*, *Romantična umjetnost*, i zbirku pjesama u prozi *Splin Pariza*.

Davanjem naziva ulici po imenu Šarla Bodlera, u skladu sa čl. 1 i 5 Zakona o spomenobilježjima, simbolično se čuvaju uspomene na istaknutu ličnost, jednog od najvećih francuskih lirskih pjesnika XIX vijeka, čije djelo je snažno uticalo na razvoj evropske poezije.

1.2. ULICA JOVA BEĆIRA (DUP "ZABJELO – LJUBOVIĆ") prostire se od Ulice Vitnija Vorena i paralelna je sa Ulicom Aleksandra Divajna. Dužina saobraćajnice iznosi oko 130 m i prostire se u pravcu sjeveroistok – jugozapad.

Jovo Bećir (1870–1942), crnogorski brigadir.

Rođen je na Njegušima. Vojno obrazovanje, u periodu od 1886. do 1890. godine, stekao je u Italiji (Scuola militare u Modeni), odakle se vratio u činu potporučnika. Poručnik je od 1895. godine.

Učestvovao sa odredom crnogorske žandarmerije u mirovnoj misiji na Kritu 1897. godine. Za zasluge u ovoj misiji poručnik Jovo Bećir odlikovan je, 1898. godine, ordenom Svete Ane 3. stepena od ruskog cara.

Bećir je bio delegat Crne Gore u Lucernu, u pregovorima sa delegatima Srbije o zajedničkom učešću u ratu protiv Osmanskog carstva. Načelnik štaba Zetskog odreda u Prvom balkanskom ratu, a od 7. 2. 1913. godine komandant trupa za napad na Skadar iz pravca Štoja. Po zauzeću Skadra, bio je vojni guverner grada. U Prvom svjetskom ratu bio je delegat pri srpskoj VK, a 1915. godine komandant 3. divizije u Hercegovačkom odredu. Poslije kapitulacije Crne Gore 1916. godine bio je određen od crnogorske vlade da bude potpisnik *Odredbe o polaganju oružja*. Kasnije je interniran u Boldogasonj, a potom u Karlštajn. U vrijeme Božićne pobune, 1918. godine bio je pregovarač sa pobunjenicima ispred Izvršnog narodnog odbora, u februaru 1919. godine pozvan je u Beograd radi prelaska u jugoslovensku vojsku. Primljen je u čin pukovnika i službovao je u štabu Dunavske divizije, komandi II a.o. u Sarajevu. U Aprilskom ratu 1941. godine reaktiviran je i raspoređen u garnizon u Tuzli. Decembra 1941. godine odveden u Jasenovac, gdje je ubijen 1942. godine. Govorio je ruski, francuski i engleski jezik.

U *Istorijskim zapisima* (godina LXXXVI, 3–4/2013, str. 239–247), u prilogu Jova M. Bećira posvećenom *Jovu Nikovom Bećiru, brigadiru crnogorske vojske*, pored ostalog, navodi se da je odlikovan: Takovskim ordenom 4. stepena, Ordenom Svete Ane 3. stepena od ruskog cara, grčkim Ordenom Hrista Spasitelja 4. stepena, francuskom Legijom časti, te, 1908. godine sa dva odlikovanja Danilova reda 5. i 3. stepena, 1910. g. Ordenom Svetoga Save 3. stepena, Ordenom Svetoga Stanislava 2. stepena i italijanskim odlikovanjem *Corona d'Italia*, 1914. g. Ordenom Svetog Stanislava 1. stepena i 1915. g. Ordenom Svetoga Save 2. stepena.

Davanjem naziva ulici po imenu Jova Bećira, u skladu sa čl. 1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima, simbolično se čuvaju uspomene na istaknutog crnogorskog brigadira, učesnika mirovne misije na Kritu, Prvog balkanskog i Prvog svjetskog rata, nosioca više domaćih i stranih odlikovanja, čiji je život okončan tokom Drugog svjetskog rata u logoru Jasenovac.

1.3. ULICA ARISTOTELE (DUP "ZABJELO – LJUBOVIĆ") prostire se od Ulice Aleksandra Divajna istočno prema novoformiranoj ulici koja se nadovezuje na Ulicu Ljudovita Štura. Dužina saobraćajnice iznosi oko 110 m.

Aristotel (384–322. prije n. e.), grčki filozof.

Jedan od najvećih grčki filozofa rođen je u tračkom gradu Stagiri, otuda nadimak *Stagiranin*. Filozofsku slavu stekao je u Atini, najprije u Platonovoj Akademiji, čiji je član bio 20 godina, a zatim kao osnivač posebne škole *Likej*, koju su nazvali i *peripatetičkom* (jer se nastava obavljala u šetnji), a njene učenike i sljedbenike *peripateticima*. Bio je učitelj Aleksandra Makedonskog.

Napisao je mnogobrojna filozofska djela koja su imala dugotrajan uticaj na evropsku filozofiju i kulturu uopšte, a u poznoj srednjovjekovnoj evropskoj sholastici njegov autoritet je bio nenadmašan. Aristotelovi spisi imali su veliki uticaj i na srednjovjekovnu arapsku i jevrejsku misao. Znatan dio filozofske terminologije i naziva pojedinih nauka upravo potiče od Aristotela. Kao i njegov učitelj Platon, bavio se i problemom države. Definisao je čovjeka kao društveno biće, njemu pripada duboka misao da je nužnost ropstva uslovljena nesavršenstvom radnih oruđa (koja „ne mogu sama“ kovati, tkati itd).

Bogato i opsežno Aristotelovo djelo, koje obuhvata sve filozofske discipline – od logike i gnoseologije, preko fizike i metafizike, retorike i poetike do etike i politike, sastoji se od mnogih pojedinačnih spisa i danas se obično dijeli i navodi prema poretku u mjerodavnom izdanju Immanuela Bekkera (Berlin, 1831). Na prvom su mjestu logički spisi pod zajedničkim naslovom *Organon*; zatim prirodno-filozofski *Fizika*, *O nebu*, *Parva naturalia* i *O duši*; potom slijedi *Metafizika* i rasprave o etici i politici: *Nikomahova etika* i *Politika*, te *Retorika* i *Poetika*. Jedan dio spisa svakako potiče od samog učitelja, dok je velik dio nastao od zabilježaka njegovih učenika s predavanja.

Davanjem naziva ulici po imenu Aristotela, jednog od najistaknutijih mislioca antičke filozofije i nauke, čije djelo je od međunarodnog društvenog, kulturnog, naučnog i humanističkog značaja, simbolično se čuvaju uspomene na jednu od najuticajnijih ličnosti evropske misli, u skladu sa čl. 1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima.

1.4. ULICA MAŠA VRBICE (DUP "ZABJELO – LJUBOVIĆ") prostire se od Ulice Joksima Radovića do raskrsnice sa planiranom ulicom "Nova 8". Izgrađena ulica predstavlja dio planirane saobraćajnice "Nova 1". Ulica se prostire u pravcu sjeverozapad – jugoistok. Dužina izgrađenog dijela je oko 90 m.

Mašo Vrbica (1833–1898), crnogorski vojvoda, visoki državni činovnik, ministar.

Rođen je na Njegušima, opština Cetinje. Završio je Artiljerijsku školu u Sankt Peterburgu 1854. godine. Poslije povratka u Crnu Goru, postavljen je za njeguškog kapetana. Knjaz Danilo ga je 1858. godine imenovao za komandanta crnogorske artiljerije. Član Senata postao je 1869. godine, a 1874. godine bio je na čelu Uprave unutrašnjih poslova i građevina. Bio je delegat Crne Gore pri srpskoj Vrhovnoj komandi. Učestvovao je sa jednim crnogorskim odredom u srpsko-osmanskom ratu 1876–1877. godine.

U crnogorsko-osmanskom ratu 1877. godine komandovao je dijelom snaga u napadu na Nikšić. U napadu na Bar 1877/78, komandovao je glavninom crnogorskih snaga. Bio je prvi ministar unutrašnjih poslova i građevina Knjaževine Crne Gore od 1879. do 1882. godine. Na njegovu inicijativu osnovano je 1882. godine Društvo za gajenje i podizanje šljiva u Crnoj Gori, a 1888. godine podigao je fabriku sapuna u Baru i prvu moderniju uljaru na vodeni pogon sa gvozdenim presama. Zbog sukoba sa knjazom Nikolom, napustio je Crnu Goru 1892. godine. Najprije je boravio u Srbiji, a zatim se stalno nastanio u okolini Banja Luke, gdje je i umro 1898. godine.

U knjizi *Hronika graditeljstva u Crnoj Gori* (2021), autor Velizar Radonjić piše za vojvodu Maša Vrbicu da zauzima jedno od najznačajnijih mjesta u istoriji crnogorskog graditeljstva s kraja XIX vijeka. Završena artiljerijska škola omogućila mu je osnovna znanja trasiranja i izgradnje puteva, koja je kasnije upotupnio i proširio druženjem i saradnjom sa Josipom Sladeom. Put Cetinje – Rijeka Crnojevića (1881) je projektovao dr Slade, a njegovom izgradnjom je upravljao Mašo Vrbica, tadašnji ministar unutrašnjih djela Knjaževine Crne Gore. Deceniju kasnije, trasirao (projektovao) je put Rijeka Crnojevića – Podgorica i istovremeno rukovodio njegovom izgradnjom (građen od januara 1890. do jula 1891). Radonjić takođe navodi da je vojvoda Mašo bio jedan od osnivača Cetinjske čitaonice, da se bavio slikarstvom, te da je u njegovo kući odigrana premijera *Balkanske carice*, kao i da je poslije Berlinskog kongresa organizovao prvi popis stanovništva u Crnoj Gori.

Posmrtni ostaci vojvode Maša Vrbice preneseni su iz Banja Luke u Crnu Goru, poslije 109 godina, 17. novembra 2007. godine, i sahranjeni u njegovom rodnom selu Vrba na Njegušima.

Davanjem naziva ulici po imenu Maša Vrbice, simbolično se čuvaju uspomene na istaknutu ličnosti od izuzetnog državnog, društvenog, privrednog i kulturnog značaja za Crnu Goru, u skladu sa čl. 1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima.

1.5. ULICA JOSEFA HOLEČEK (DUP "ZABJELO – LJUBOVIĆ") prostire se u pravcu jug – sjever i označena je kao Ulica "Nova 11" i "Prilaz 3". Dužina saobraćajnice je oko 150 m.

Josef Holeček (1853–1929), češki pisac, novinar i prevodilac.

Rođen je u mjestu Stožice, u okolini Vodnjana, u Južnoj Češkoj. Kao dopisnik čeških listova 1875–1876. godine pratio je hercegovački ustanak i situaciju u Crnoj Gori. Godine 1882. je proputovao Crnu Goru, istražujući fenomen *junašta*. Crnu Goru je opet posjetio krajem XIX vijeka. Objavio je brojne radove o Crnoj Gori: opis crnogorske anabaze u Hercegovini *Za slobodu/Za slobodu/*, 1878–9, putopisi i opisi crnogorskog društva *Černá Horá*, 1876 (*Crna Gora, CID*, 1997), *Černá Horá v míru*, 1883 (*Crna Gora u miru*, 2002), *Na Černou Horu a Černá Horá koncem věku*, 1899 /*U Crnu Goru i Crna Gora krajem vijeka/*. Nekoliko tomova knjiga *Černoborské povídky /Crnogorske priče/* i *Junácké kresby černoborské /Junačke slike crnogorske/* čine priče o crnogorskim junacima – Marku Miljanovu, Peku Pavloviću i drugima (*Marko Miljanov u svom vremenu*, 1995). Holeček je objavio veliki broj prevoda narodne poezije iz južnoslovenskih jezika i finskog. Od 1884. do 1918. vodio je slovensku rubriku u najtiražnijim češkim novinama *Národní Listy*. Bio je ključna ličnost u stvaranju pozitivne slike Crne Gore u Češkoj, zagovarao je prihvatanje crnogorskih ideala *čojstva* i *junaštva* u češkom društvu. Godine 1898, knjaz Nikola ga je odlikovao Danilovim ordenom III stepena, ustanovljenim za nezavisnost Crne Gore.

Pored radova vezanih za Južne Slovence, objavio je brojne knjige o češkom društvu, Rusiji, obimne memoare itd. Holeček je bio konzervativan panslavistički mislilac, predstavnik romantične agrarne filozofije, obožavao je patrijahalan način života i seljaštvo kao izvor morala, nacionalne svijesti i narodne religije. U Češkoj je uglavnom poznat kao autor ciklusa romana *Niši*, posvećenog opisu ruralnog života u južnoj Češkoj.

Za naziv ulice predlaže se ime Josefa Holočeka, istaknutog češkog pisca i novinara, koji je svojim djelom dao izuzetan doprinos u stvaranju pozitivne slike Crne Gore u Češkoj i jačanju prijateljskih veza između dvije države, u skladu sa članom 1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima.

1.6. ULICA GOJKA KRUŠKE ("ZAGORIČ 3 i 4 – ZONA 2") paralelna je sa Piperskom ulicom. Dužina saobraćajnice iznosi oko 160 m i prostire se u pravcu sjeveroistok – jugozapad

Gojko Kruška (1922–1944), narodni heroj.

Rođen je na Cetinju. Potiče iz činovničke porodice, gdje se i školovao. Kao đak je bio izrazito talentovan, pisao je poeziju i interesovao se za književnost i filozofiju. Pripadao je naprednom omladinskom pokretu i učestvovao u mnogim akcijama srednjoškolske omladine. Sa 17 godina postao je član SKOJ-a, a ubrzo potom i član gimnazijskog komiteta SKOJ-a.

U vrijeme kapitulacije, aprila 1941, sa svojim drugovima prikuplja oružje i municiju i sklanja ih na sigurna mjesta u okolini Cetinja. Trinaestojulski ustanak 1941. zatekao ga je u okupiranom gradu. Želio je da pođe sa svojim drugovima, koji su napustili grad, ali mu je Partija namijenila drugi zadatak u okviru obavještajne službe. Prikuplja i šalje dragocjene podatke o neprijatelju i njegovim namjerama, organizuje omladinu, prikuplja oružje, municiju i drugi materijal za NOP.

Dvadeset četvrtog decembra 1944. godine otkriven je i uhapšen. S porodicom je odveden u policiju. Izložen je najstrašnijim mukama. Ništa nije priznao, nikoga nije odao. Potom je predat Njemcima, koji su ga osudili na smrt vješanjem. Odveden je u zatvorsku ćeliju u kojoj je ostavio zapis: „Gojko Kruška 13. januara 1944. osuđen je na smrt vješanjem. Presuda će se izvršiti u tri sata poslije podne“. Zajedno sa svojim drugom Musom Butom Hodžićem, partizanom iz Skadra, odveden je na vješala. Njihova pjesma nadjačala je buku motora kamiona kojim su dospjeli do gradskog trga. Na samom gubilištu, ne pokazujući strah, Gojko Kruška je pjevao Crnoj Gori.

Tri dana i tri noći visili su ispod starog brijesta na vješalima leševi dvojice hrabrih boraca.

Narodnim herojem proglašen je 20. decembra 1951. godine.

Davanjem naziva ulici po imenu Gojka Kruške, simbolično se čuvaju uspomene i odaje počast istaknutom revolucionaru, aktivnom učesniku narodnooslobodilačkog pokreta, narodnom heroju i njeguje antifašistička tradicija crnogorskog naroda, u skladu sa čl. 1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima.

1.7. ULICA VLADIKE SAVA PETROVIĆ (DUP "ZAGORIČ 2" – izmjene i dopune) prostire se od Ulice Iva Andrića jugoistočno prema Park šumi Gorica. Dužina saobraćajnice je oko 170 m.

Vladika Sava Petrović-Njegoš (oko 1700–1781), crnogorski vladika i vladar.

Sava Petrović-Njegoš je bio crnogorski vladika i vladar od 1735. do 1744. godine, suvladar sa vladikom Vasilijem (1744–1766) i vladar (1766–1767, 1773–1781). Početkom 1719. godine, pečki patrijarh Mojsije je, prilikom posjete Crnoj Gori, zavladičio Danilovog brata od stirca, arhimandrita Savu. Ovim činom određen je za Danilovog nasljednika, čime je uspostavljena dinastička vlast Petrovića. Od tada pa do 1735. godine vladika Sava je bio koadjutor svom stricu vladici Danilu. Nakon smrti vladike Danila 1735. godine, vladika Sava je zauzeo mitropolitski i vladarski položaj u Crnoj Gori. Klonio se sukoba i želio je da živi u miru i sa Turcima i sa Mlečanima. Sa posljednjima je održavao bliske i prijateljske veze i do kraja života je ostao veliki prijatelj Mlečana. Već krajem 1736.

godine, prilikom dolaska u Kotor novog providura, Sava je izrazio odanost Veneciji. Vladika Sava je 1742. godine pokušao da uspostavi diplomatske veze Crne Gore sa Kraljevinom Dviju Sicilija, ali do saradnje između dvije zemlje nije došlo, prvenstveno zbog ometanja od strane Venecije. Sredinom septembra 1742. godine crnogorski i brdski glavari su dali saglasnost vladici Savi da otputuje u Rusiju i da tamo zatraži pomoć za Crnu Goru. Put mitropolita Save Petrovića u Rusiju bio je njegov prvi i posljednji značajniji spoljnopolički akt. Od tada njegov ugled sve više slabi i postepeno ga potiskuje njegov rođak, arhimandrit Vasilije Petrović. Vladika Sava se kao pobornik miroljubive politike zalagao za sporazumno rješavanje crnogorskih problema sa Portom, pa je 1754. godine prihvatio sporazum o plaćanju harača Turskoj. Taj sporazum je odbačen po povratku Vasilija iz Rusije, što je prouzrokovalo crnogorsko-turski rat 1756. godine. Poslije Vasilijeve smrti Sava postaje jedini vladalac, ali ne zadugo, jer se već 1767. godine pojavio Šćepan Mali, koji je preuzeo vladarski položaj u Crnoj Gori. Nakon smrti Šćepana Malog 1773. godine, vladika Sava nije uspio da povрати apsolutni politički primat u zemlji. Umro je 7. marta 1781. godine.

Davanjem naziva ulici po imenu vladike Sava Petrović-Njegoš simbolično se čuva uspomena na istaknutu ličnost, crnogorskog vladike i vladara, drugog po redu iz dinastije Petrović-Njegoš koja je vladala Crnom Gorom 221 godinu, u skladu sa čl. 1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima.

1.8. ULICA KONSTANTINA KOČE POPOVIĆA (DUP "NOVA VAROŠ") prostire se od Bulevara Stanka Dragojevića do objekta Ujedinjenih nacija u Crnoj Gori. Ulica se prostire u pravcu jugoistok – sjeverozapad u dužini od 113 m. Ulica se prostire od raskrsnice Bulevara Stanka Dragojevića do kružne okretnice, koja je locirana u pravcu Moskovskog mosta.

Konstantin – Koča Popović (1908–1992), narodni heroj, filozof, publicista, istaknuti diplomata i državni funkcioner SFRJ.

Rođen je 14. marta 1908, u Beogradu, u imućnoj porodici. Djetinjstvo je proveo u Švajcarskoj, školujući se na francuskom jeziku u katoličkim samostanima u Ženevi i Lozani. Gimnaziju je završio u Beogradu, 1926, potom Školu rezervnih vojnih oficira u Sarajevu 1927, a zatim Filozofski fakultet na Sorboni 1932. godine, gde se kretao u nadrealističkim krugovima, u ljevičarskom svijetu pjesnika, književnika i umjetnika. Inspirisan nadrealističkom umjetnošću koju je upoznao u Francuskoj, počeo je se bavi pisanjem poezije, književnom publicistikom i filmskom kritikom. Potpisnik je beogradskog Manifesta nadrealizma 1929. godine kojim se zahtjevala revolucija na polju umjetničkog stvaranja, a potom i u politici. Poslije Francuske odlazi u Njemačku. Tokom šestomjesečnog boravka na Institutu za socijalna istraživanja u Frankfurtu gde je proučavao marksizam, Popović je svedočio nastanku fašizma u Evropi, što ga je opredijelilo da se politički angažuje. Godine 1933. vraća se u Beograd i iste godine je primljen u KPJ, poslije čega je još intenzivnije nastavio revolucionarnu djelatnost, zbog koje je bio izložen progonima policije i više puta hapšen.

U julu 1937. godine Koča Popović odlazi u Španiju i priključuje se internacionalnim brigadama. Bio je borac, zatim artiljerijski instruktor, onda komandir baterije, te komandant artiljerijskog divizion, kada je dobio čin poručnika Španske republikanske armije. Oružanu borbu protiv fašizma, početu u Španiji, nastavlja u Jugoslaviji od prvog dana oružanog ustanka, jula 1941. godine.

Njegovo učešće u Drugom svjetskom ratu je legendarno. Prvo je bio komandant Posavskog odreda (imao je ratno ime Pera Posavski), ubrzo, 21. decembra 1941. godine u Rudom postavljen je za prvog komandanta Prve proleterske brigade, potom, 1. novembra 1943. godine za komandanta Prve proleterske divizije, zatim, jula 1944. godine za komandanta Glavnog štaba za Srbiju, a rat je završio kao komandant Druge armije. Od oslobođenja do 1953. godine bio je načelnik Generalštaba JNA.

Koča Popović je proizveden u čin generalmajora maja 1943. godine, unaprijeđen u čin generallajtnanta novembra 1943. godine, a decembra 1947. godine u čin generalpukovnika. Stalno je

bio na visokim političkim položajima: član AVNOJ-a na prvom zasjedanju, član Predsjedništva AVNOJ-a na drugom zasjedanju, poslanik Ustavotvorne skupštine DFJ i dr. Proglašen je za narodnog heroja Jugoslavije, 27. novembra 1953. godine i odlikovan velikim brojem visokih domaćih i inostranih odlikovanja.

Na dužnost državnog sekretara za inostrane poslove stupio je, ovjenčan ratnom slavom, 1953. godine. Tokom njegovog dvanaestodišnjeg mandanta odvijali su se dramatični obrti u istoriji poslijeratnog svijeta i u spoljnopoličkim odnosima Jugoslavije. Njegove procjene odnosa sa drugim zemljama i njegova diplomatska aktivnost doprinosile su poboljšanju tih odnosa i povećanju ugleda Jugoslavije u svijetu. Bio jedan od kreatora i realizatora politike nesvrstanosti. Kao šef diplomatije i šef jugoslovenske delegacije na zasjedanjima Ujedinjenih nacija uvijek se zalagao za principe aktivne i miroljubive koegzistencije.

Politička karijera Koče Popovića tekla je još izvjesno vrijeme uzlaznom linijom. Bio je potpredsjednik Republike, član Predsjedništva CK SKJ te član predsjedništva SFRJ. Nezadovoljan stanjem i radom najviših rukovodstava u zemlji, u novembru 1972. godine, podnio je ostavku na sve funkcije.

Premинуo je 20. oktobra 1992. u Beogradu i sahranjen u Aleji zaslužnih građana na Novom Beogradu.

Za svog života odlučio je da svoju zaostavštinu preda Istorijskom arhivu Beograda. Od 2005. godine legat je dostupan istraživačima.

Davanjem naziva ulici – Ulica Konstantina – Koče Popovića, u skladu sa čl. 1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima, simbolično se čuvaju uspomena na izuzetnu ličnost svog vremena, revolucionara, španskog borca, narodnog heroja, istaknutog diplomate i državnog funkcionera, čije djelo ima međunarodni značaj.

1.9. ULICA EVLIJE ČELEBIJE (DUP "KONIK – VRELA RIBNIČKA II") paralelna je sa Ulicom Španskih boraca. Dužina saobraćajnice iznosi oko 135 m i prostire se u pravcu sjeveroistok - jugozapad

Evlija Čelebija, osmanski putopisac iz XVII vijeka.

Rođen je 1611. godine u uglednoj i bogatoj carigradskoj porodici. Pravo ime mu je bilo Evlija ibn Derviš Mehmed Zili, ali je poznat pod imenom Evlija Čelebija ili Evlija Efendi. Pohadao je mekteb, a zatim medresu. Govorio je turski, arapski, grčki, latinski i sirijski jezik. Od 1630. godine započeo je putovanja po raznim pokrajinama Osmanskog carstva, a najviše zahvaljujući tome što je bio pratilac svog rođaka Melek Ahmed-paše, koji je zauzimao visoke položaje u osmanskoj vlasti. Februara 1662. godine iz Beograda je stigao u Skadar gdje je ostao 10 dana, nakon čega se uputio u Podgoricu, a iz nje u Bar i Ulcinj, da bi se zatim vratio nazad u Skadar. U proljeće 1664. godine iz Dubrovnika je krenuo u Herceg Novi i detaljno ga opisao. Obišao je Bokokotorski zaliv spominjući Porte Rose, Perast i Risan. Čelebija je nakon toga učestvovao u Suhrab Mehmed-pašinom pohodu u okolini Kotora i Perasta, a zatim i u pohodu protiv Pive i Nikšića. Utiske i zapažanja sa svojih putovanja objavio je u svom djelu *Putopis (Sejahatnama)* u 10 svezaka, koje sadrže opis zemalja, krajeva i gradova kroz koje je proputovao, opisujući šta je na tim putovanjima vidio, čuo, doznao i doživio. Pored tačnih podataka o mjestima koje je vidio, u Čelebijinim *Putopisima* ima dosta opisa prema pričanju, pa čak i izmišljenih kazivanja, kako tvrde istraživači njegovog djela. Sveske su hronološki sređene, a za nas su posebno važni V, VI i VII svezak koji sadrže opise Evlijinih putovanja po južnoslovenskim zemljama: Srbiji, Bosni, Dalmaciji, djelovima Crne Gore, Hercegovini, Slavoniji i Vojvodini. U VI svesci dati su opisi Podgorice, Kotora, Budve, Ulcinja, Herceg Novog i Nikšića. Odlomci *Putopisa* koji se odnose na južnoslovenske zemlje prevedeni su

više puta, a najpotpuniji prevod pod naslovom *Evlija Čelebija, Putopisi, Odlomci o jugoslavenskim zemljama, tom I i II* (Sarajevo 1954. i 1957), dao je Hazim Šabanović.

O posljednjim danima njegovog života ne znamo ništa pouzdano, navodi Šabanović u uvodnom dijelu prevedenih *Putopisa*. „Ne znamo tačno ni kada i gdje je umro. Posljednji događaj o kome se govori u *Sejabanima* potiče iz godine 1682, pa se može s dosta vjerovatnosti tvrditi da poslije te godine nije dugo živio.“

Ako odbacimo razna pretjerivanja i izmišljanja, djelo Evlije Čelebije, prema ocjenama najkompetentnijih autora (Mordtmann, Taeschner, Babinger, Deny, Baysun i drugi) predstavlja riznicu geografskih, kulturno-istorijskih, ekonomskih i drugih podataka, od kojih mnogi imaju vrijednost prvorazrednih izvora, a vrlo mnogo i takvih gdje nam je on jedini izvor, piše Šabanović.

Za naziv ulice predlaže se ime Evlije Čelebije, istaknutog putopisca, čije djelo je predstavlja značajan izvor podataka za proučavanje prošlosti, uređenja, organizacije i stanja naših gradova sredinom XVII vijeka, u skladu sa čl. 1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima.

1.10. ULICA NIKOLE ĐAKONOVIĆA (MZ "Tološi I") prostire se od Ulice Milana Raičkovića, sjeverozapadno prema Veljem brdu, u dužini od oko 258 m.

Nikola Đakonović (1911–1968), istaknuti revolucionar, pravnik i društveno-politički radnik, nosilac brojnih odlikovanja.

Rođen je u Ulcinju. Diplomirao je prije rata na Pravnom fakultetu u Beogradu. Kao mladi sudski pripravnik radio je u podgoričkom Okružnom sudu. Član Komunističke partije Jugoslavije postao je 1937. godine. Zbog svoje revolucionarne aktivnosti bio je proganjan od tadašnjih vlasti. Početkom 1940. godine premješten je u Valandovo (Makedonija), na tromedi Jugoslavije, Grčke i Bugarske.

U Narodnooslobodilačkom ratu učestvovao je aktivno od 1941. godine. Početkom rata bio je član opštinskog partijskog rukovodstva u Ulcinju, zatim politički komesar bataljona, a 1943. godine sekretar Sreskog komiteta KPJ u Baru. Krajem te godine preuzima dužnost političkog komesara VII crnogorske brigade, a kasnije i dužnosti u Upravi državne bezbjednosti Jugoslavije. Od 1948. godine, kada je ponovo došao u Crnu Goru, pa do svoje smrti neprekidno je član CK SK Crne Gore. U periodu od 1956. do 1965. godine nalazio se na odgovornim dužnostima u Vladi Crne Gore i pravosudnim organima. Bio je ministar trgovine, zatim predsjednik Vrhovnog suda, državni sekretar za finansije, sekretar za unutrašnje poslove, potpredsjednik Izvršnog vijeća, predsjednik Privredne komore, takođe, poslanik Savezne i republičke Skupštine i član Predsjedništva Republičke konferencije SSRN Crne Gore.

Nikola Đakonović je nosilac Partizanske spomenice 1941, Ordena Republike sa zlatnim vijencem, Ordena zasluga za narod sa zlatnom zvijezdom, Ordena bratstva i jedinstva sa zlatnim vijencem, Ordena rada sa crvenom zastavom, Ordena partizanske zvijezde sa srebrnim vijencem, Ordena za hrabrost i drugih odlikovanja.

Sahranjen je u spomen-grobnici „Partizanu borcu“ na Gorici.

Davanjem naziva ulici po imenu Nikole Đakonovića, u skladu sa članom 1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima, simbolično se čuvaju uspomene na istaknutog revolucionara, pravnika i društveno-političkog radnika Crne Gore.

1.11. ULICA BORA BEGOVIĆA (MZ "Tološi I") krak koji se prostire od ulice (a) za koju je predložen naziv Nikole Đakonovića, sjeveroistočno u dužini od 105 m.

Boro Begović (1932–1993), pozorišni i filmski glumac.

Rođen je u Danilovgradu. Pozorišnu karijeru započeo je sa 16 godina u kotorskom pozorištu, koje je, te 1948. godine, bilo u osnivanju. Zvanično, Narodno pozorište u Kotoru počelo je rad 1. januara 1949. godine, ali prvi članovi postavljeni su već krajem 1948. godine. Begović je, prema sopstvenim riječima, postao član 21. oktobra 1948. godine. Na sceni ovog pozorišta proveo je nešto duže od četiri godine. Kako je napredovao kao glumac, prelazi na Cetinje, u tada republičko pozorište, a potom u Narodno pozorište (Crnogorsko narodno pozorište od 1969. godine) u Podgorici.

„On je *školu glume*, umjetnost glume, učio u bogatoj pozorišnoj praksi kod raznih reditelja, najviše kod Ilije Nikolića i Nikole Vavića, u radu koji je razvio njegove prirodne sklonosti: *glasovni potencijal* širokog registra, s prizvukom tragičnosti i ohrabrenja u isti mah; *moć transformacije* u bogatoj skali nesavršenosti ljudske sudbine; *snažna emocionalnost*, prirođena dramu, tragediju i modernom epskom pozorištu; *entuzijazam za scenu* i ekran, kakav se rijetko nalazi kod profesionalnog glumca“, piše o Begoviću književnik i teatrolog Sreten Perović (*Crnogorci na sceni*, Podgorica, 2014).

Prema riječima novinara i filmskog kritičara, Vuka Perovića „Begović je bio jedan od glumaca koji su obilježili kinematografiju nekadašnje Jugoslavije. Filmsku karijeru počeo je u ostvarenju reditelja Velje Stojanovića i scenariste Ratka Đurovića *Lažni car Šćepan Mali*, 1955. Radio je sa nekim od naprznatijih reditelja bivše Jugoslavije: Hajrudinom Krvavcem, Veljkom Bulajićem, Radomirom Šaranovićem, Živojinom Pavlovićem, Borom Draškovićem, Zdravkom Velimirovićem, Srđanom Karanovićem, Goranom Paskaljevićem, Predragom Golubovićem.“

„Bio je kompletna glumačka ličnost. Njegova glumačka raznolikost bila je gotovo fascinantna. Od naratora u televizijskim emisijama za djecu Branislava Bastaća, ratnika svih fela, buntovnika s razlogom, buntovnika bez razloga, izgubljenika pod kapom nebeskom, oriđinala koji pegla vlastitu grbu...“ ističe publicista Milorad Bošković.

Poseban odnos je imao sa rediteljem Živkom Nikolićem.

Tokom duže od četiri decenije glumačke karijeri ostvario je preko stotinu uloga u pozorištu, filmovima i TV serijama.

Igrao je u preko 40 pozorišnih predstava (*Dom zaljubljenih*, 1956, *Gospoda Iks*, 1959, *Pesma*, 1959, *Plači voljena zemljo*, 1960, *Silazak Orfeja*, 1960, *Večiti studenti*, 1961, *Fedra*, 1962, *Hajka* (1962), *Antigona i oni drugi* (1963), *Ženidba* (1963), *Najbolja preporuka* (1964), *Filumena Marturano* (1966), *Hladan tuš* (1966), *Crveni admiral* (1967), *Gorski vijenac* (1967, 1973), *Zulumčar* (1968), *Opera za tri groša* (1969), *Kanjoš Macedonović* (1970), *Lisistrata* (1970), *Svečanost se odlaže* (1971), *Lažni car Šćepan Mali* (1972), *Podanici* (1972), *Koštana* (1973), *Ognjište* (1974), *Hasanaginica* (1975), *Sat sa Njegošem* (1975), *Dani mržnje* (1983), *Hekuba* (1991) i dr.

Ostvario je blizu 60 uloga u filmovima i TV serijama: *Lažni car* (1955), *Piknik* (1955), *Lelejska gora* (1968), *Most* (1969), *Valter brani Sarajevo* (1972), *Živjeti za inat – Naprekor vsemu* (1972) *Sutjeska* (1973), *So* (1973), *Bombaš* (1973), *Crveni udar* (1974), *Hajka* (1977), *Jovana Lukina* (1979), *Dorotej* (1981), *Smrt gospodina Goluže* (1982), *Čudo neviđeno* (1984), *Ljepota poroka* (1986), *Dobrovoljci* (1986), *U ime naroda* (1987), *Za sada bez dobrog naslova* (1988), *Iskušavanje đavola* (1989) i dr.

Dobitnik je Nagrade „19. decembar“, najvećeg priznanja Glavnog grada Podgorice, 1966. godine, posebne nagrade za epizodne uloge u filmovima: *So*, *Bombaši* i *Sutjeska* na 20. Pulskom filmskom festivalu 1973. godine i nagrade za epizodnu mušku ulogu u filmu *Živjeti za inat* na 8. Festivalu glumačkih ostvarenja jugoslovenskog igranog filma – Filmski susreti u Nišu, 1972. godine.

Davanjem naziva ulici po imenu Bora Begovića, u skladu sa čl. 1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima, simbolično se čuvaju uspomene na istaknutog glumca, snažnog i autentičnog izraza, koji je svojim glumačkim ostvarenjima ostavio upečatljiv trag na nacionalnoj pozorišnoj sceni, u jugoslovenskoj kinematografiji i na televiziji.

1.12. ULICA NIKA PAVIĆA (MZ "Tološi I") nastavlja se na ulicu (b) za koju je predložen naziv Bora Begovića i ide sjeverno u dužini od 101 m.

Niko Pavić (1905–1987), profesor, učesnik NOR-a, ministar prosvjete u Vladi NR Crne Gore, upravnik Narodnog pozorišta u Podgorici.

Rođen je u Šavniku. Gimnaziju je učio u Nikšiću, a Filozofski fakultet (katedra za srpski jezik i književnost) završio u Beogradu. Član KPJ je od 1937. godine. Radio je kao profesor gimnazije u Čačku, a po izbijanju rata 1941. godine učestvovao je u partizanskom ustanku u Srbiji i bio komesar čete Čačanskog odreda. Bio je član Agitpropa OK KPJ za Čačak i zamjenik komesara Čačanske partizanske čete. U proljeće 1942. godine bio je instruktor Sreskog komiteta KPJ za Foču, a od januara do maja 1943. godine komesar Četvrte crnogorske brigade. Potom sa partizanima dolazi u Crnu Goru i u oktobru 1943. godine imenovan je za člana inicijativnog odbora ZAVNO-a Crne Gore i Boke. Na Skupštini ZAVNO-a u Kolašinu 1943. godine izabran je za člana Izvršnog odbora (vlade). Nakon oslobođenja 1945. godine bio je sekretar Prezidijuma Skupštine Crne Gore. Od 1945. do 1948. godine obavljao je dužnost ministra prosvjete u Vladi NR Crne Gore. U tom periodu radio je na obnovi i izradnji prosvjetne infrastrukture, posebno na otvaranju osnovnih škola, širenju mreže srednjih škola, izgradnji školskih objekata i obezbjeđenju nastavnog kadra.

Izjasnio se i za Rezoluciju IB-a. Uhapšen je 30. avgusta 1948. godine i osuđen na dvije godine *administrativne kazne*. Iz zatvora je pušten 10. marta 1951. godine. Po izlasku iz zatvora radio je kao profesor Učiteljske škole u Nikšiću, a potom je, od 1958. godine do penzionisanja 1968. godine, bio direktor Narodnog pozorišta u Titogradu (Podgorica). Nosilac je Partizanske spomenice 1941.

Davanjem naziva ulici po imenu Nika Pavića, simbolično se čuvaju uspomene na istaknutu ličnost, aktivnog učesnik NOR-a, društveno-političkog i prosvjetnog radnika, u skladu sa čl. 1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima.

1.13. ULICA NIKOLE RAIČEVIĆA (MZ "Tološi I") krak iz ulice (c) za koju je predložen naziv Nika Pavića, koji se prostire prema zapadu u dužini od oko 60 m.

Nikola Jolev Raičević (1917–1941), revolucionar, borac Lješkopoljsko-lješanske čete Zetskog NOP bataljona.

Rođen je 1917. godine u Gornjoj Gorici, u Lješkopolju, Podgorica. Završio je osnovnu školu, a potom se bavio zemljoradnjom. Bio je vrlo bistar, skroman i omiljen. Pripadao je naprednoj omladini i simpatisao je KPJ, koja je na njega uvijek računala. Njegova kuća je uvijek bila na raspolaganju omladini i naprednim ljudima. Učestvovao je na raznim omladinskim skupovima i konferencijama, kao i u demonstracijama koje je Partija organizovala, izvršavajući uvijek i na vrijeme postavljene mu zadatke.

Odmah je pristupio Trinaestojulskom ustanku 1941. godine, pa s borcima iz Gornje Gorice, kao i njegov brat Živan, učestvuje u bici na Veljem brdu, a zatim i svim drugim partizanskim akcijama na terenu Lješkopolja, gdje je ispoljio odanost i veliku hrabrost. Javlja se među prvima za polazak u Sandžak, 1941. godine.

Hrabro je poginuo u bici na Pljevljima, 1. decembra 1941. godine, kao borac Lješkopoljsko-lješanske čete Zetskog NOP bataljona.

Sva njegova porodica aktivno je učestvovala u NOB-u.

Davanjem naziva ulici po imenu Nikole Raičevića simbolično se čuvaju uspomenu na istaknutu ličnost, revolucionara i borca koji je hrabro poginuo u borbi za slobodu, u skladu sa čl. 1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima.

1.14. ULICA PERA IVANOVIĆA (DUP „Murtovina“ i DUP „Murtovina 2“) prostire se od Mosorske ulice broj 10 na sjever i slijepo se završava u naselje. Dužina ulice je 150 m.

Pero Ivanović (1896–1982) – revolucionar, sudija okružnog suda, pomoćnik ministra pravde, predsjednik Vrhovnog suda NRCG.

Rođen je u selu Vrbica – Kuči. Maturirao je 1920. godine i iste godine odlazi u Beograd na studije Pravnog fakulteta, a već 1924. godine postaje sudija Okružnog suda. Kao sudija pokušavao je da zakonima koje primjenjuje daje socijalni smisao, što kod sudija viših sudova često izaziva negodovanje.

Pripadao je naprednom komunističkom pokretu i bio učesnik NOP-a od 1941. godine. Učesnik je Skupštine Antifašističkog vijeća za Crnu Goru i Boku, održane 15. novembra 1943. godine, u Kolašinu, gdje je izabran za člana Komisije za proglas i rezoluciju, člana Verifikacione komisije i predsjednika Narodnooslobodilačkog odbora podgoričkog sreza.

Nosilac je ordena zasluge za narod koji mu je dodjelilo Predsjedništvo AVNOJ-a 1945. godine.

Dekretom Ministarskog savjeta od 04. maja 1945. godine, kao i Uredbom o regulisanju prinadležnosti, br. 63 od 18. maja 1945. godine, postavljen je za pomoćnika ministra pravde, 12. juna 1945. godine (broj dekreta 259 od 19. jula 1945. godine).

Aktom Ministarstva pravosuđa Narodne Republike Crne Gore broj 2412/46 od 17. septembra 1946. godine, Predsjedništvo Narodne skupštine Narodne Republike Crne Gore izabralo ga je za predsjednika Vrhovnog suda Narodne Republike Crne Gore.

Na prijedlog Vlade NRCG Predsjedništvo Narodne skupštine Republike Crne Gore donosi, 14. septembra, 1946. godine, Odluku o imenovanju Izborne komisije NRCG za izbore za Ustavotvornu skupštinu NR Crne Gore i imenuje Pera Ivanovića, predsjednika Vrhovnog suda NRCG za predsjednika Komisije.

Tokom 1946. i 1947. godine, objavio je veći broj radova iz porodičnog i krivičnog prava u listu „Pobjeda“, drugim publikacijama i periodici.

Nemjerljiv je njegov doprinos u pripremi prvog poslerarnog Ustava. Njegovi amandmani na Ustav djelo su briljantnog pravnika, jednog od najboljih u svom vremenu i vrhunskih intelektualaca. Pomogao je da se razriješe neke vrlo delikatne dileme kao što su, primjera radi, odnosi klasnog i nacionalnog, jer se radilo o revoluciji koja ima internacionalni karakter. („Istorija crnogorskog sudstva“ dr Čedomir Bogićević – ZAVNO Crne Gore i Boke – „Crnogorski ratni parlament“ 1941–1945 dr Zoran Lakić).

U svom osvrtnu o Peru Ivanoviću, akademik Zoran Lakić je istakao: „vjerujemo da će i ovako šture zabilješke podstaći njegove prijatelje na još potpunije sjećanje. On je to zaslužio. Ne radi njega samoga, već radi nas ostalih, zaslužio je svojim djelom da ga zauvijek sačuvamo u našem sjećanju. Ti novi zapisi o Peru Ivanoviću su obaveza radi Crne Gore za koju se borio „od kolijevke pa do groba.“

Davanjem naziva ulici po imenu Pera Ivanovića simbolično se čuvaju uspomene na istaknutog pravnika, revolucionara i borca za socijalnu pravdu, čovjeka posebno zaslužnog za društveni razvoj Crne Gore u prvim poslijeratnim godinama, što je u skladu sa čl.1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima.

Završna odredba

Ovaj program stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore – opštinski propisi“.

Broj: 02-016/_____

Podgorica: _____

Skupština Glavnog grada – Podgorice
Predsjednica Skupštine,
Dr Jelena Borović-Borović

Obrazloženje

Pravni osnov

Pravni osnov za donošenje ovog programa sadržan je u čl. 8 i 13 Zakona o spomen-obilježjima („Službeni list Crne Gore“, broj 40/08, 40/11 i 2/17), kojima je propisano da se spomen-obilježja podižu u skladu sa programom podizanja spomen-obilježja koji donosi skupština opštine, glavnog grada i prijestonice, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove kulture; da skupština opštine može donijeti program samo u okviru date saglasnosti nadležnog organa, kao i u članu 54 stav 1 tačka 51 i 52 Statuta Glavnog grada („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 08/19, 20/21 i 49/22), kojim je propisano da Skupština Glavnog grada donosi program podizanja spomen-obilježja.

Razlozi za donošenje

Spomen-obilježjima se, shodno Zakonu o spomen-obilježjima („Službeni list Crne Gore“, broj 40/08, 40/11 i 2/17), trajno obilježavaju značajni događaji, čuvaju uspomene na istaknute ličnosti, njeguju ljudski ideali i kulturno-istorijske tradicije i odaje počast borcima za slobodu, civilnim žrtvama rata i masovnim stradanjima ljudi.

Članom 2 stav 2 navedenog zakona propisano je da se spomen-obilježjem smatra i naziv javne ustanove, javnog preduzeća, naselja i javnog objekta (ulica, trg, put, park, česma i dr), ako simbolizuju vrijednosti i ispunjavaju uslove iz čl. 1, 4 i 5 ovog Zakona.

I – Glavni grad – Podgorica podržao je inicijativu predsjednice Skupštine, dr Jelene Borovinić-Bojović, da se u Podgorici podigne spomen-obilježje književniku Borislavu Pekiću.

Borislav Pekić (1930–1992) je rođen u Podgorici i jedan je od najznačajnijih pisaca druge polovine XX vijeka na južnoslovenskom govornom području.

Prvi roman, *Vreme čuda*, objavljuje 1965. godine, kojim je izazvao veliko interesovanje široke čitalačke javnosti. Narednim knjigama svrstao se u vodeće i najplodnije jugoslovenske pisce. Nakon prve knjige objavio je portret *Hodočašće Arsenija Njegovana* (1970) za koji dobija NIN - ovu nagradu za roman godine, novelu *Uspenje i sunovrat Ikara Gubelkijana* (1975), novelu *Odbrana i poslednji dani* (1977), sotiju *Kako upokojiti vampira* (Prva nagrada Udruženih izdavača 1977), i roman *Zlatno runo*, fantasmagoriju u sedam tomova (1978-1986, za koji dobija 1987. *Njegoševu nagradu*), a koji mnogi smatraju jednim od najznačajnijih savremenih proznih ostvarenja jugoslovenske književnosti. Po mišljenju žirija ovaj roman je ušao u izbor deset najboljih romana napisanih od 1982. do 1992. godine. Žanr-roman *Besnilo* (1983) postao je bestseler i doživio je brojna izdanja.

Podizanje spomen-obilježja Borislavu Pekiću, jednom od najznačajnijih južnoslovenskih pisaca druge polovine XX vijeka, romansijeru, dramskom piscu i filmskom scenaristi simbolično se čuvaju uspomene na istaknutu ličnost, čije djelo ima međunarodni kulturni i humanistički značaj, što je u skladu sa čl. 1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima.

II – Fondacija „Sula Radov” obratila se zahtjevom za podizanje spomen-obilježja postavljanjem spomen-biste Suli Radovom, narodnom pametaru. Fondacija je obezbijedila i sredstva za podizanje spomen-obilježja.

U predanjima zapamćen kao Sula, Kostadin Radov Radulović je rođen u Komanima oko 1790. godine. Nadimak Sula mu je dao narod, a ostao je upamćen kao mudar čovjek, pravednik, etičar i narodni sudija, slobodar i rodoljub. Petar II Petrović Njegoš ga postavlja za član Gvardije a kasnije i za komansko-zagaračkog kapetana.

U knjizi *Istorija crnogorskog sudstva* dr Čedomir Bogićević ga opisuje i kao „utemeljivača umne orijentacije crnogorske škole prirodnog prava“.

Za života Sula Radov zavrijedio je oreol i simbol „narodnog mudraca“ i nedugo zatim postao prepoznat kao „crnogorski Sokrat“ i ličnost od izuzetnog značaja za etiku, kulturu i tradiciju Crnogoraca.

Podizanje spomen-obilježja Suli Radovom, narodnom pametaru, etičaru i narodnom sudiji, čuvaju se uspomene na istaknutu ličnost nacionalne istorije, što je u skladu sa čl. 1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima.

III – Glavni grad – Podgorica podržao je inicijativu predsjednice Skupštine, dr Jelene Borovinić-Bojović, da se u Podgorici podigne spomen-obilježje posvećeno bratskoj slozi, suživotu i međuvjerskom skladu između pripadnika pravoslavne i islamske zajednice u Podgorici.

Uzajamna saradnja i prijateljske odnose između dvije konfesije u Podgorici, posebno se ističu tokom Markovdanske litije, praznika Svetog apostola i jevanđeliste Marka, slave i zaštitnika grada Podgorice, koja se održava svake godine, 8. maja. Povorka sa sveštenstvom i vjernicima kreće od Crkve Svetog Đorđa pod Goricom, prolazi ulicama grada i dolazi do kuće Dečevića podignute na mjestu nekadašnjeg manastira porušenog u vrijeme turske vladavine, gdje ih tradicionalno dočekuje domaćin porodice, koja je generacijama čuvala manastirske relikvije.

Podizanjem spomen-obilježja posvećenog bratskoj slozi, suživotu i međuvjerskom skladu između pripadnika pravoslavne i islamske zajednice u Podgorici, u skladu sa čl. 1 i 4 Zakona o spomen-obilježjima, njeguje se kulturno-istorijska tradicija Podgorice i simbolično obilježava događaj koji doprinosi miru, razumijevanju i međuvjerskom skladu.

IV – SOBNOR Crne Gore podržao je inicijativu bratstva Živkovića i obratio se zahtjevom za podizanje spomen-obilježja – spomen-ploče posvećene učesnicima NOR-a 1941–1945. godine, golootočkim stradalnicima i žrtvama Informbiroa bratstva Živkovića u Kućima.

Pokrećući inicijativu bratstvo Živkovića je imalo u vidu i Deklaraciju o osudi kršenja ljudskih prava i zloupotrebe vlasti, koju je Skupština Republike Crne Gore donijela u januaru 1992. godine.

Donesenom Deklaracijom Skupština je osudila grubo kršenje ljudskih prava i sloboda, hapšenja i zlostavljanje nevinih, teror nad osuđenima na Golom otoku, i drugim po zlu čuvenim logorima i zatvorima, koji je, kao svoju tragičnu posljedicu imao niz nevinih žrtava, dugovremeno etiketiranje i nezasluženi progon velikog broja ljudi.

Podizanje spomen-obilježja posvećenog golootočkim stradalnicima i žrtvama Informbiroa bratstva Živkovića u Kućima, učesnicima NOR-a 1941–1945. godine, njeguje se kultura sjećanja na žrtve jednog od najdramatičnijih periodu u poslijeratnoj istoriji bivše zajednice jugoslovenskih naroda i predstavlja doprinos razvoju humanijeg i pravednijeg društva, utemeljenog na principima tolerancije, poštovanja ljudskih prava, sloboda i međusobnog razumijevanja, u skladu sa članom 1 i 4 Zakona o spomen-obilježjima.

V – Glavni grad – Podgorica podržao je inicijativu predsjednika Crne Gore, Jakova Milatovića, a potom i Dневnih novina „Dan“, da se u Podgorici podigne spomen-obilježje posvećene Dušku Jovanoviću, novinaru, direktoru i glavnom i odgovornom uredniku Dневnih novina „Dan“.

Podizanje spomen-obilježja Dušku Jovanoviću simbolično se odaje počast novinaru i uredniku koji je svojim novinarskim radom i javnim istupanjima izražavao kritički stav prema društveno-vrijednosnom sistemu. Baveći se osjetljivim temama poput zloupotrebe ovlaštenja, korupcije i organizovanog kriminala, afirmisao je istraživačko novinarstvo, kao važni segment u jačanju demokratskih tekovina, čime je dao značajan doprinos procesima društvenog razvoja, što je u skladu sa čl. 1 i članom 5 Zakona o spomen-obilježjima.

VI – JU Biblioteka za slijepe Crne Gore podnijela je zahtjev za podizanje spomen-obilježja davanjem naziva Biblioteci po imenu Vojislava Minića (1936–1993), književnika i književnog kritičara.

Vojislava Minić je rođen u Podbišću, kod Mojkovca. Filološki fakultet završio je u Beogradu 1963. godine, gdje je i magistrirao na temi posvećenoj *Prokletej avliji* Iva Andrića, 1965. godine. Paralelno sa studijama književnosti studirao je na Filozofskom fakultetu, na kojem je i diplomirao 1968. godine, a potom i na Višoj defektološkoj školi, 1973. godine.

Pisao je pjesme, pripovijetke, književne kritike, eseje, studije. Njegova bibliografija obuhvata naslove: *Sunce na noćnom nebu*, pjesme, Beograd, 1960; *Od etike do poetike*, studije i kritike, Titograd, 1973; *Poetika „Proklete avlije“*, Titograd, 1976; *Pisci i koncepcije*, eseji o crnogorskoj modernoj književnosti, Titograd, 1978; *Hiljadu epizoda I: Hoću da kažem*, proza, Pljevlja, 1979; *Nova svetlost*, knjiga za slepe u Srbiji: (1917–1977), Beograd, 1980; *Neko drugo lice*, priče, Titograd, 1982; *U svetlu škole i knjige*, sistem obrazovanja slepih 1784–1984, Beograd, 1984; *Kritičari o Mihailu Laliću*, izbor, Beograd, 1984; *Crvena rijeka kroz vrijeme teče*, poema o Sutjesci, Beograd, 1986; *Na nebu oružje*, kratke poetske priče, Beograd, 1988; *Poetika Gorskog vijenca*, Nikšić, 1988.

Davanjem naziva JU Biblioteka za slijepe Crne Gore po imenu Vojislava Minića, književnika i književnog kritičara, simbolično se čuvaju uspomene na istaknutu ličnost, koja je svojim stvaralaštvom, književnonaučnim radom i tekstovima dala dragocjeni doprinos crnogorskoj književnosti i književnoj kritici i čije djelo je od posebnog društvenog, kulturnog i humanističkog značaja za Crnu Goru i šire, u skladu sa čl. 1 i 5 Zakona o spomen-obilježjima.

VII – Savjet za davanje predloga naziva naselja, ulica i trgova Skupštine Glavnog grada, utvrdio je predlog naziva ulica u zonama: DUP "Zabjelo – Ljubović", DUP "Zagorič 3 i 4 – zona 2", DUP "Zagorič 2" – izmjene i dopune, DUP "Nova Varoš", DUP "Konik – Vrela Ribnička II" i MZ "Tološi I" DUP „Murtovina“ i DUP „Murtovina 2“ za izradu Programa podizanja spomen-obilježja.

Napominjemo i da je obaveza donošenja odluka o podizanju spomen-obilježja davanjem naziva ulicama u nadležnosti ovlaštenog predlagачa, u skladu sa zakonom i statutom Glavnog grada.

Na osnovu navedenog, predlaže se Skupštini Glavnog grada Podgorice da donese Program podizanja spomen-obilježja.

Crna Gora
Ministarstvo kulture i medija

Glavni grad - Podgorica
SEKRETARIJAT ZA KULTURU

26.07.2024			
09-629/24-1627	Rezn. broj	Pr. broj	Vrijednost
Adresa: Njegoševa br. 83			
81250 Cetinje, Crna Gora			
tel: +382 41 232 571			
fax: +382 41 232 572			
www.gov.me/mku			

Broj: UPI-13-041/24-235/2

25. jul 2024. godine

Ministarstvo kulture i medija, u postupku po zahtjevu gradonačelnice Glavnog grada Podgorica, broj 01-018/24-5046 od 17.07.2024. godine, radi davanja saglasnosti na Predlog programa podizanja spomen-obilježja, na osnovu člana 46 stav 2 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17), i člana 8 stav 2 Zakona o spomen-obilježjima ("Službeni list CG", broj 40/08, 40/11, 2/17), donosi

RJEŠENJE

- Daje se saglasnost na Predlog programa podizanja spomen-obilježja, u dijelu koji se odnosi na podizanje spomen-obilježja:
 - izgradnjom spomenika književniku Borislavu Pekiću (poglavlje I);
 - postavljanjem spomen-biste Suli Radovom (poglavlje II);
 - postavljanjem spomen-ploče posvećene bratskoj slozi, suživotu i međuvjerskom skladu pravoslavne i islamske zajednice (poglavlje III);
 - postavljanjem spomen-ploče posvećene učesnicima NOR-a 1941-1945, golootočkim stradalnicima i žrtvama iz bratstva Živkovića u Ublima, Kući (poglavlje IV);
 - Dušku Jovanoviću (poglavlje V);
 - davanjem naziva javnoj ustanovi – Biblioteci za slijepe Crne Gore – JU Biblioteka za slijepe Crne Gore "Vojislav Minić" (poglavlje VI);
 - davanjem naziva javnim objektima – ulicama imenima ličnosti: Šarla Bodlera, Jova Bećira, Aristotela, Maša Vrbice, Josefa Holeček, Gojka Kruške, Vladike Sava Petrovića, Konstantina Koče Popovića, Evlije Čelebije, Nikole Đakonovića, Bora Begovića, Nika Pavića, Nikole Raičevića, Pera Ivanovića (poglavlje VIII).
- Odbija se zahtjev gradonačelnice Glavnog grada Podgorica, broj 01-018/24-5046 od 17.07.2024. godine, za davanje saglasnosti na Predlog programa podizanja spomen-obilježja, u dijelu koji se odnosi na poglavlje VII Podizanje spomen-obilježja davanjem naziva javnom objektu – zatvorenom vaterpolo bazenu Sportskog centra „Morača“ – Vaterpolo bazen „Petar Porobić“.
- Skupština Glavnog grada Podgorica:
 - može donijeti Program podizanja spomen-obilježja u okviru date saglasnosti;
 - dužna je da Ministarstvu kulture i medija dostavi Program podizanja spomen-obilježja, u roku od 15 dana od dana donošenja;
 - dužna je da Ministarstvu kulture i medija dostavi na saglasnost predloge odluka o podizanju spomen-obilježja.

Obrazloženje

Gradonačelnica Glavnog grada Podgorica, dostavila je Ministarstvu kulture i medija, na saglasnost, zahtjev za davanje saglasnosti, broj 01-018/24-5046 od 17.07.2024. godine (zaveden kod ovog organa, broj UPI-13-041/24-235/1 od 18.07.2024. godine), na Predlog programa podizanja spomen-obilježja, kojim se utvrđuje podizanje spomen-obilježja koje će se podići na teritoriji te opštine, vrsta i

način podizanja istog, opis simboličkog značenja kao i drugi elementi neophodni za sprovođenje Programa. Istim je predloženo podizanje spomen-obilježja: izgradnjom spomenika književniku Borislavu Pekiću (poglavlje I); postavljanjem spomen-biste Suli Radovom (poglavlje II); postavljanjem spomen-ploče posvećene bratskoj slozi, suživotu i međuvjerskom skladu pravoslavne i islamske zajednice (poglavlje III); postavljanjem spomen-ploče posvećene učesnicima NOR-a 1941-1945, golotočkim stradalnicima i žrtvama Informbiroa iz bratstva Živkovića u Ublima, Kuči (poglavlje IV); Dušku Jovanoviću (poglavlje V); davanjem naziva javnoj ustanovi – Biblioteci za slijepe Crne Gore – JU Biblioteka za slijepe Crne Gore "Vojislav Minić" (poglavlje VI); davanjem naziva javnom objektu – zatvorenom vaterpolo bazenu Sportskog centra "Morača" – Vaterpolo bazen "Petar Porobić", do pribavljanja saglasnosti Vlade Crne Gore (poglavlje VII); davanjem naziva javnim objektima – ulicama imenima ličnosti: Šarla Bodlera, Jova Bećira, Aristotela, Maša Vrbice, Josefa Holeček, Gojka Kruške, Vladike Sava Petrovića, Konstantina Koče Popovića, Evlije Čelebije, Nikole Đakonovića, Bora Begovića, Nika Pavića, Nikole Raičevića, Pera Ivanovića (poglavlje VIII).

Članom 8 stav 2 Zakona o spomen-obilježjima, propisano je da se spomen-obilježja podižu u skladu sa programom podizanja spomen-obilježja, koji donosi skupština opštine, glavnog grada i prijestonice, uz prethodnu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove kulture. Zakon je definisao da se spomen-obilježje za značajan događaj ne može podići prije isteka roka od 50 godina od dana kada se događaj zbilo, a istaknutoj ličnosti ne može se podići prije isteka roka od 20 godina od dana kada je lice umrlo (član 9 st. 1 i 2).

Shodno članu 10 Zakona, nije dozvoljeno podizati spomen-obilježje: za događaj koji označava gubitak slobode ili nezavisnosti Crne Gore; za događaj koji simbolizuje, odnosno označava saradnju sa okupatorom, njegovim saveznikom ili pomagačem; za događaj koji predstavlja sukob naroda isključivo na vjerskoj ili nacionalnoj osnovi; licu koje je bilo saradnik okupatora, njegovog saveznika ili pomagača; licu koje je zastupalo fašističke, šovinističke ili nacističke ideje ili ideologije; licu koje je osuđeno za krivično djelo protiv čovječnosti ili drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom ili je proglašeno ratnim zločincem; licu koje je u istoriji Crne Gore ili u istoriji čovječanstva imalo negativnu ulogu.

S tim u vezi, a shodno članu 11 Zakona, program sadrži: značajne događaje, istaknute ličnosti, ljudske ideale, kulturno-istorijske tradicije, borbe za slobodu, civilne žrtve rata i masovna stradanja ljudi za koje će se podići spomen-obilježje, sa obrazloženjem razloga za podizanje spomen-obilježja; vrstu spomen-obilježja, način podizanja i opis simboličkog značenja; spisak spomen-obilježja koja će biti izmijenjena, dorađena, izmještena, zamijenjena ili uklonjena, sa obrazloženjem razloga; druge elemente neophodne za sprovođenje Programa.

Odredbama čl. 12 i 13 citiranog propisa, definisano je da se predlog Programa dostavlja nadležnom organu radi davanja saglasnosti u odnosu na vrijednosti iz člana 11 stav 1 tačka 1 za koje se planira podizanje spomen-obilježja i na razloge za izmjenu, doradu, izmještanje, zamjenu ili uklanjanje spomen-obilježja, a nadležni organ dužan je da razmotri predlog Programa i da donese rješenje najkasnije u roku od 60 dana od dana dostavljanja predloga Programa, te isti može zatražiti da se predlog Programa dopuni u skladu sa članom 11, a ako nadležni organ u navedenom roku ne donese rješenje, smatra se da postoji saglasnost na predlog Programa. Skupština opštine može donijeti Program samo u okviru date saglasnosti nadležnog organa. Skupština opštine dužna je da dostavi nadležnom organu Program najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja.

Nadalje, spomen-obilježje izgradnjom ili postavljanjem spomen-objekta može podići Crna Gora, opština, mjesna zajednica, vjerska zajednica i drugo pravno lice,

strana država ili međunarodna organizacija, dok se spomen-obilježje davanjem naziva javnoj ustanovi ili javnom preduzeću može podići osnivač ovih pravnih lica, a davanjem naziva naselju ili javnom objektu može podići opština (član 14).

Spomen-obilježje se, kako je propisano članom 15 Zakona, podiže na mjestu gdje se značajni događaj zbio, u mjestu gdje je istaknuta ličnost rođena, stvarala, djelovala, poginula ili umrla, odnosno na mjestu koje je adekvatno za ostvarivanje cilja koji se podizanjem spomen-obilježja želi ostvariti, te izgradnjom ili postavljanjem spomen-obijekta podiže se na vidnom i pristupačnom mjestu.

Skupština opštine, saglasno članu 16 stav 1 Zakona, u skladu sa Programom, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa, donosi odluku o podizanju spomen-obilježja.

Pored navedenog, Zakonom (član 19) je precizirano da ako se spomen-obilježje postavlja na objektu ili ako se gradi na zemljištu koje pripada objektu, za podizanje spomen-obilježja potrebna je saglasnost vlasnika, odnosno korisnika objekta; ako se spomen-obilježje postavlja na objektu koji je kulturno dobro ili ako se gradi na prostoru koji je zaštićena okolina kulturnog dobra, za podizanje spomen-obilježja potrebna je saglasnost organa državne uprave nadležnog za zaštitu kulturnih dobara; ako se spomen-obilježje gradi na prostoru koji je zakonom ili u skladu sa zakonom zaštićena prirodna cjelina, za podizanje spomen-obilježja potrebna je saglasnost organa državne uprave nadležnog za zaštitu prirode. Izmjena, dorada, izmještanje, zamjena i uklanjanje spomen-obilježja vrši se po postupku propisanom za podizanje spomen-obilježja (član 38).

Takođe, članom 9 Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja registra i centralnog registra spomen - obilježja i sadržaju evidencije objekata bespravno podignutih kao spomen-obilježje ("Službeni list Crne Gore", broj 37/13), propisano je, u bitnom, da se spomen-obilježja dijele prema načinu podizanja i simboličkom značenju.

Prema načinu podizanja spomen-obilježje je: arhitektonski/skulptorski spomen-objekt (spomen-kompleks, spomenik, spomen-kuća, spomen-dom, memorijalni muzej, zadužbinski objekat, spomen-groblje, spomen-kosturnica i dr.); postavljeni spomen-objekt (spomen-ploča, spomen-bista); naziv javne ustanove ili javnog preduzeća; naziv naselja ili javnog objekta (ulica, most i dr.). Prema simboličkom značenju, spomen-obilježje je: spomen-obilježje kojim se čuva uspomena na značajni događaj; spomen-obilježje kojim se čuva uspomena na istaknutu ličnost; spomen-obilježje kojim se odaje počast borcima za slobodu; spomen-obilježje kojim se odaje počast civilnim žrtvama rata ili žrtvama masovnog stradanja; spomen-obilježje kojim se njeguje i afirmiše kulturno istorijska tradicija; spomen-obilježje kojim se njeguje i afirmiše ljudski ideal.

Ovaj organ je na osnovu predloga Komisije za spomen-obilježja (elektronske sjednice od 19.07., 23.07., 24.07., 25.07.), odlučio kao u tački 1 dispozitiva ovog rješenja, te konstatovao da su ispunjeni uslovi iz čl. 8-15 Zakona o spomen-obilježjima, za davanje saglasnosti za podizanje sljedećih spomen-obilježja i to: izgradnjom spomenika književniku Borislavu Pekiću (poglavlje I); postavljanjem spomen-biste Suli Radovom (poglavlje II); postavljanjem spomen-ploče posvećene bratskoj slozi, suživotu i međuvjerskom skladu pravoslavne i islamske zajednice (poglavlje III); postavljanjem spomen-ploče posvećene učesnicima NOR-a 1941-1945, golotočkim stradalnicima i žrtvama iz bratstva Živkovića u Ublima, Kući (poglavlje IV); Dušku Jovanoviću (poglavlje V); davanjem naziva javnoj ustanovi – Biblioteci za slijepe Crne Gore – JU Biblioteka za slijepe Crne Gore "Vojislav Minić" (poglavlje VI); davanjem naziva javnim objektima – ulicama imenima ličnosti: Šarla Bodlera, Jova Bećira, Aristotela, Maša Vrbice, Josefa Holeček, Gojka Kruške, Vladike Sava Petrovića, Konstantina Koče Popovića, Evlije Čelebije, Nikole Đakonovića, Bora Begovića, Nika Pavića, Nikole Raičevića, Pera Ivanovića (poglavlje VIII). U odnosu na poglavlje IV, stav Komisije je da je jasno da se predlog odnosi na žrtve političkog progona krajem 40-ih i početkom 50-ih godina 20. vijeka, zbog stvarne ili izmišljene podrške Rezoluciji

Komunističkog informacionog biroa (Kominformacioni biro), 1948. godine, te da nijedna žrtva nije stradala od bilo koje institucije ili predstavnika navedenog Informbiroa ili Kominforma, već od nosioca tadašnje vlasti u zemlji, pa je u tom smislu naziv prilagođen istorijskim činjenicama.

Međutim, uvidom u predlog i obrazloženje za podizanje spomen-obilježja davanjem naziva javnom objektu – zatvorenom vaterpolo bazenu Sportskog centra „Morača“ – Vaterpolo bazen „Petar Porobić“, nijesu se stekli zakonski uslovi za davanje saglasnosti na predloženo podizanje spomen-obilježja, imajući u vidu da nije ispunjen zakonski uslov – 20 godina od smrti navedene ličnosti, pa je shodno tome odlučeno kao u tački 2 dispozitiva. Napominje se da se, izuzetno, uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore, spomen-obilježje za značajni događaj ili istaknutoj ličnosti može podići prije isteka roka, a na taj način i uvršteno kao predlog u program podizanja.

Shodno izloženom, riješeno je kao u dispozitivu.

UPUTSTVO O PRAVNOJ ZAŠTITI:

Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Crne Gore, u roku od 20 dana od dana dostavljanja istog.

Dostavljeno: Glavni grad Podgorica,
a/a

Kontakt osoba: Dušica Stanojević, načelnica Direkcije za upravno postupanje i nadzor u oblasti kulturne baštine i članica Komisije za spomen-obilježja
email: dusica.stanojevic@mku.gov.me